

Anunțăm în relatarea despre **Maratonul poetic de la Sibiu (Ateneu nr.11-12/2007)** că, nu peste mult timp, voi publica un articol în care să mă ocup de versurile mele regăsite în **textele altora**. Mai ales în cărțile unor autori debutanți după decembrie '89. Se știe că poeții au o relație specială cu versurile lor îndrăgite și se simt frustrați când le găsesc în textele altora.

Recent am citit în **Luceafărul** (nr.14-15/23 aprilie a.c.) recenzia lui Horia Gârbea la cartea Coniței Lena: **Supradoza – poeme de uscat zilele** (Ed. „Tiparg”, 2007). Am tresărit. Stai, mi-am spus, **zilele uscate** e imaginea mea din versul „pe balcoanele imperiale, mercenarii-și uscau zilele pe sârmă” (volumul de debut **Viața în tablouri**, Ed. „Albatros”, 1984, poemul **Respirație matinală**, p. 40). Că una e să-ți **usuci rufele** (din vorbirea obișnuită) și altele **să-ți usuci zilele** (imagie poetică). Iar H. G. face publicitate Coniței Lena pe seama imaginii mele, comentând în recenzie: „Cu mâne zilele-ți usuci” (parafrazându-l pe Eminescu). Sau: „Zilele Coniței Lena cred să nu fie atât de uscate”. Un amic, din alt oraș, cu care am discutat „cazul” prin telefon mi-a spus că și în interiorul cărții (el o citise) Conița zice: „și să-mi zvânt nițel afară, / sufletul întins pe sfoară” (poezia **Underground**, p.13). Ce mi-e **sfoara**, ce mi-e **sârma**! E adevărat că recenzentul consideră că poeta face **parodie** (citind numele unor poeți, dar nu pe-al meu) și concluzionează: „Piftie Conița Lena”. Poate! Eu nu știu, că n-am citit cartea. Dar în cazul meu, nu cred că-i vorba de **parodie**, ci de **plagiat**. Curios e că Horia Gârbea (prieten, pe care l-am cunoscut cred la prima ediție a **Zilelor POESIS** din Satu Mare, în 1990 mi-a recenzat și mie (tot în **Luceafărul** nr.11/2 aprilie a.c.) volumul **Jocurile minții**, Ed. „Vinea”, 2007. Cum de n-a observat el în cartea mea versurile: „Și nici nu hotărau alții pentru mine/ când **să mi se usuce ziua-n gît**” (p. 44, **Animalul domestic**) ori „încît pe tarabele din piețe văd **morți/** expuși la vînzare/ sau atîrnați pe sîrmă **să se usuce** la soare” (poezia **Cînd jocurile minții sînt în cauză** – 2, p.64)? Că distanța dintre 2 și 23 aprilie nu e prea mare.

Am folosit buclucașa imagine (**usca-tul zilelor**) și în alte cărți tipărite. Iar în antologia de la „Dacia”, versul „**poemele** homerice... **sînt uscate** la soare” sună exact ca-n titlul cărții Coniței Lena. N-am înțeles de ce poeta din Pitești s-a complicat și n-a lăsat pe copertă doar primul titlu: **Supradoza**, care-i aparține. Atât. Frumos și interesant. Adaugă, în culegerile mele, imaginea amintită are și variațiuni: **gîndurile puse la uscat, un deznodămînt fidel, legile, întâmplările din Ithaca, obrajii Mirianidei din lada de zestre** etc.

Pe Conița am cunoscut-o prin telefon. Știa c-am apreciat-o într-o discuție cu poetul Marian Drăghici, care a promovat-o în **Ziua literară**. Mi-a trimis debutul editorial, **Ușă de biserică**. I l-am lăudat. I-am expediat și eu prin poștă câteva cărți de-ale mele. Am primit scrisori de admirație de la ea și de la sotul-poet. Atunci de ce a făcut gestul acesta? În toamna anului trecut am fost în orașul argeșean (pentru un premiu decernat mie de Filiala U.S.R., în care activez) și am întâlnit-o. Se pare că e apropiată de Niculina Oprea, prezentă și ea la manifestare. Oare poeta din București n-a atenționat-o că în deceniul trecut a făcut și ea un gest nesăbuit? (Într-o carte, un capitol se numea, pur și simplu, **Coborârea din tablouri**). Cum criticul A.I. Cistelean i-a recenzat volumul (tot în

Regăsindu-mi versurile în textele altora

Luceafărul) și a observat plagiatul, N. O. mi-a pus cartea în plic, cu cronica lui A.I. C., xeroxată, cerându-și scuze.

Conița nici nu bănuiește căți concurenți are în preluarea imaginii amintite. În nr.10-11-12/2006 al revistei băcăuane **13-PLUS** oneșteanul Valentin Rădulescu (care stă acum mai mult prin București) a publicat un grupaj liric, dintr-o carte „în pregătire”, cum ne avertizează. Și el își pune „pe balcon la uscat... cuvintele” sau, în altă parte, „oasele” (în **Socul profetului**, pp.41-42). Și el trăiește în „garsoniera 26” (nu 49, ca a mea), cu o muză, **Matilda**, nu **Mirianida**. Și, uite-așa, îmi reia canavaua epică a volumului meu de la „Junimea”: **cu deschisul ușii, yala, un atelier de creație** (la mine era „templul ucenicilor”, recte, **Cenaclul Zburătorului**) etc.

În deceniul trecut, cred, prin 1995, fiind în juriul unor concursuri de debut în volum, am avut surpriza să citesc la „Porni Luceafărul...” (Botoșani) și la „Gheorghe Pituț” (Beiuș) același manuscris al unui ardelean (nu-i rețin numele; probabil, Vidrighin ?) cu multe imagini din **Viața în tablouri: porția de iluzii, liste de cheltuieli în zile ca și cum ți-ai lua cravata direct din oglindă, cuvintele ne stau ca trăsnetul pe limbă, întâmplările lungi luminate de făclii**

rușinoase etc. Plagiatul l-au observat, alături de mine, alți membri ai juriilor (Gellu Dorian și Daniel Corbu, la Botoșani; Ioan Moldovan, la Beiuș). Întors la Onești, i-am telefonat concurențului. Dar, bănuiri, o voce repeta mecanic, în receptor: „Nu-i adevărat, nu-i adevărat! Nici nu v-am citit volumul!”

În încheiere, regretându-le gesturile, amintesc aici încă două nume. Un mai tânăr amic, I. B., debutant anul trecut la o editură din Bacău, și Bogdan Niță, fost zburătorist. La I. B. mi-am regăsit imaginile: **rația de iluzii, șoarecele cu dinți de aur** (personaj în **Garsoniera 49** și în **O călărire în zori**; în prima, **era ghid în garsonieră și ronțăia cărțile lui Homer**; în a doua, **ronțăia arhivele din copilărie**). A tras cu ochiul și la **Melodrama realului** (ediția a III-a, 2006): **lupii care n-au conștiință** devenind la el, **trecutul care n-are conștiință**.

Un caz aparte este Bogdan Niță. Oneștean, el a studiat la Seminarul din Roman, dar în fiecare sâmbătă era prezent la Clubul elevilor din municipiul nostru. Îi apreciam consecvența, mă bucuram că venea la Târgurile din capitală să asiste ca alți colegi la lansările mele de carte, deși, uneori, la ședințele de cenaclu îmi prezenta poezii în care colecționase metafora din textele mele publicate. Apartamentul meu îi devenise

un spațiu obișnuit, ca și altor ucenici care mă vizitau. Vara trecută, B. N., cu un alt fost zburătorist, Mălin Stan, amândoi studenți la București și membri ai Cenaclului **Euridice**, coordonat de Marin Mincu, au venit fericiți la mine să-mi ofere volumele lor de debut. Răsfoindu-le, am observat că fiecare îmi dedicase câte o poezie. Le-am mulțumit. Reînnoindu-și vizitele în apartamentul meu, au insistat să le citesc în întregime opurile. Cum Bogdan e mai mare, m-am oprit întâi la cartea lui, **Clip, cântece amoreze**, apărut la „Junimea” din Iași. Spre surprinderea mea însă, ultima poezie din carte (numerotată **52**), era în mare parte chiar poemul meu (din **Melodrama realului**, Ed. „Timpul”, 1995, p.43) **Tablouri dintr-o viață regăsită**. Amândurora le-am pus în față paginile din cele două cărți, cu poeme asemănătoare. Pe Bogdan, evident, l-am certat. Înroșindu-se, el a recunoscut. De-atunci însă el n-a mai trecut pe la mine, măcar să-și ceară scuze. Dar, prin intermediul lui Mălin, mi-a transmis că a procedat așa, deoarece nu știa cum să-și încheie volumul. În zilele care au urmat, am stat în cumpănă dacă să-l introduc sau nu în acest articol. Fiind fostul meu cenaclist, m-am hotărât apoi să-l „iert”. Nu mică mi-a fost mirarea cînd, peste o vreme, a venit la mine Mălin să-mi spună că Niță, furios, (con)sfătuindu-se cu prietenii săi bucureșteni, a ajuns la concluzia că „nu mi-a plagiat poemul, ci doar s-a inspirat din el”. Am rămas stupefiat. Ce fel de student o fi fiind? A te inspira din altceva, înseamnă să preiei o idee, pe care s-o tratezi cu propriile cuvinte și imagini. Nu s-o copiezi întocmai. Ca să fie mai clar reproduc cele două poeme, al meu și al lui B. N. Menționez că pe-al lui N. B., fiind scurt, îl reproduc în întregime. Al meu, având 6 strofe și 25 de versuri, îl reproduc parțial. Numai cu versurile care au tangență cu textul lui N. B. Subliniez doar cuvintele identice din ambele texte.

Tablouri dintr-o viață regăsită (Gh. I.)

„Acum, băiete acum zic cu gura plină de lintițe și alge./ Acum, cât înfocatele diguri din spuma murdară/.....

Dar pe fiecare obraz de sticlă e scrijelit chiar chipul meu/.....

Oare sînt tablouri dintr-o viață regăsită?/.....

În situația asta mai pot gândi la dualitatea lumii?/ Mai pot eu aplana aceluși conflict dintre vedere și sânge?/.....“

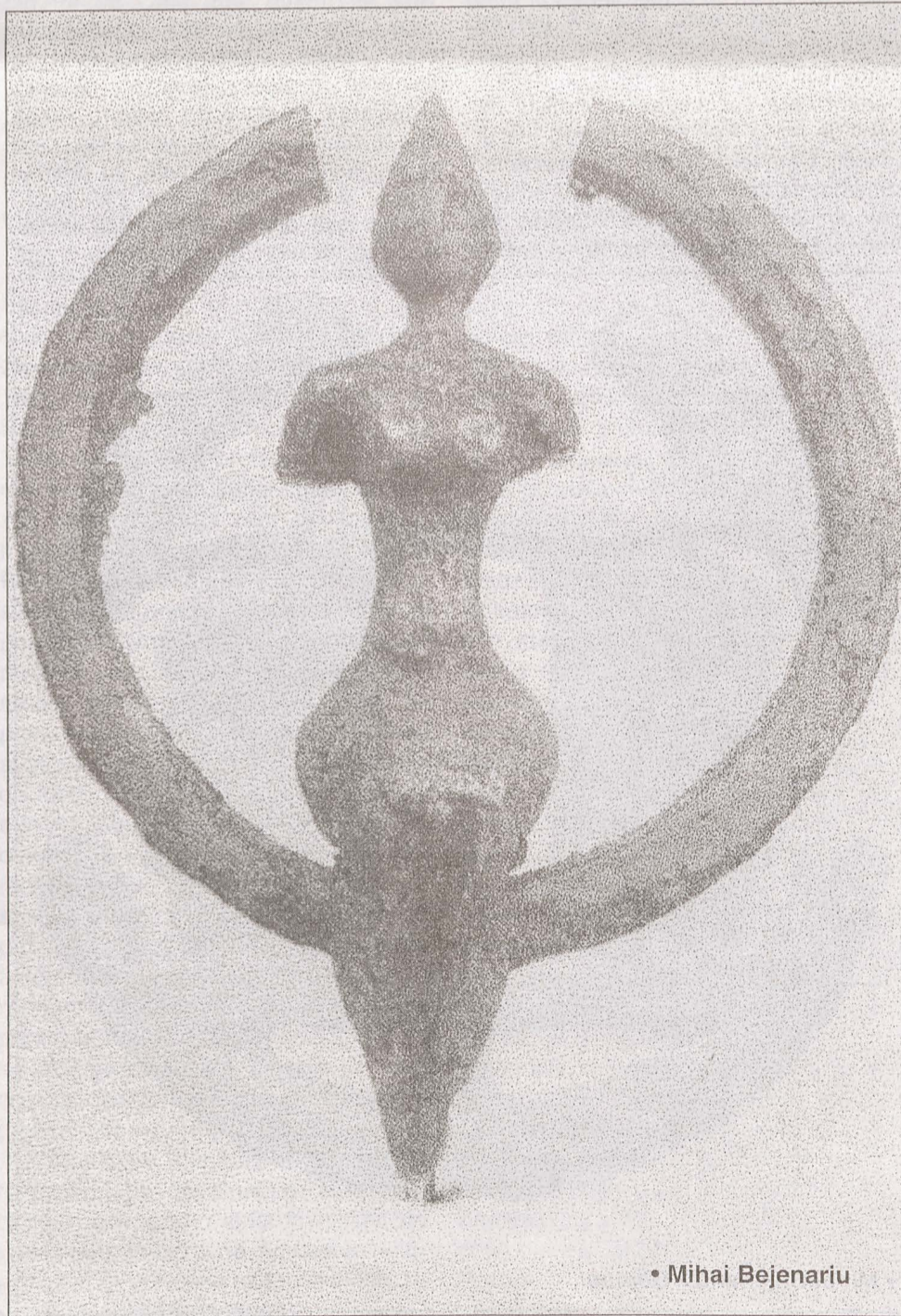
52 (B.N.)

„acum fetițe, acum zic cu gura plină de praf./ acum cînd drumurile sînt înfocate de apa amară, scriu./ dar pe fiecare pagină se mai vede încă o căutare nevrotică./ oare scrisorile pe care ți le-am trimis nu sînt imagini dintr-o viață regăsită?/ mai pot eu aplana conflictele dintre fetița violată și copilul blond?”

Cum se vede, ideea centrală a ambelor poeme este: **Tablouri** (la el, **imagini**, care-i tot una) **dintr-o viață regăsită**. Câteva cuvinte de la mine nu sînt identice cu B. N., dar exprimă aceeași idee. Ex. „înfocate diguri din spuma murdară”, la mine, la B.N. sînt „drumuri înfocate de apa amară”. Cam același lucru. Acum, las la latitudinea cititorilor să decidă dacă B.N. „a plagiat” sau doar „s-a inspirat”.

Sper ca Horia Gârbea (recenzent și al altor cărți ale mele) cât și Conița Lena să nu se supere pe mine. Trebuie să reacționez. Poate ar trebui să public cîndva un volum, în care fiecare poezie să aibă ca prim vers, unul din cele prețuite de mine, aparținând cărților de până acum. Restul versurilor fiind, desigur, inedite. Ca să-i descurajez pe cei care...

Gheorghe IZBĂȘESCU

• Mihai Bejenariu